

Αρχείο-Λόγος

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.
ΚΑΙ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΑΘΗΝΑ, 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1996

3η συνέλευση

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Είναι παράδοση, η πρώτη συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής μετά την εκλογική μάχη να αφιερώνεται στον απολογισμό των εκλογών. Πράγματι, οφείλουμε να εμβαθύνουμε στο εκλογικό αποτέλεσμα. Πρέπει να αναλύσουμε τον εκλογικό χάρτη, την διαμόρφωση του νέου πολιτικού σκηνικού, τις αλλαγές και τις μετατοπίσεις στην εκλογική γεωγραφία.

Πριν απ' όλα όμως, πρέπει να στείλουμε έναν χαιρετισμό νίκης, σε όλα τα στελέχη, σε όλα τα μέλη και τους φίλους του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που έδωσαν την εκλογική μάχη, πόρτα-πόρτα και σπίτι με σπίτι. Πρέπει να στείλουμε έναν χαιρετισμό νίκης στα στελέχη της βάσης και τους οπαδούς μας, που, απ' άκρη σ' άκρη της Ελλάδας αντιμετώπισαν με επιτυχία την στείρα προπαγάνδα της Νέας Δημοκρατίας απαντώντας σε κάθε λογής λαϊκιστική ρητορική.

Αυτά τα στελέχη, αυτοί οι φίλοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αυτή η αστείρευτη δεξαμενή πολιτικής δύναμης του κόμματός μας, πρέπει να είναι πάντοτε στο επίκεντρο της προσοχής μας. Η υπεροχή μας ως κόμμα, βρίσκεται, κυρίως, στο γεγονός, ότι συνδεόμαστε με στέρεους δεσμούς με τους εργαζόμενους, ότι σε κάθε τοπικό και κοινωνικό κύτταρο, έχουμε τη δυνατότητα της αμφίδρομης πληροφόρησης και παρέμβασης. Η εκλογική μας νίκη οφείλεται σε πολλούς παράγοντες. Αλλά δεν θα ήταν δυνατή, χωρίς αυτή την ενεργοποίηση των στελεχών, των μελών και των φίλων, που μας χάρισαν την ποιοτική υπεροχή στην εκλογική μάχη.

Αυτή την εκλογική μας βάση χαιρετίζουμε σήμερα. Αυτή την δύναμη νίκης του Κινήματός μας. Αυτή την βάση πρέπει να ενισχύσουμε. Αυτή την βάση πρέπει να διευρύνουμε. Σε όλους αυτούς που συντάχθηκαν μαζί μας γιατί πίστεψαν στη δυνατότητα μιας νέας ελπιδοφόρας πορείας

πρέπει να δώσουμε συγκεκριμένο ρόλο και έργο, στην νέα κατεύθυνση του Κινήματός μας, στην πορεία του ριζοσπαστικού εκσυγχρονισμού της χώρας.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Στο τέλος του 1995 το ΠΑ.ΣΟ.Κ., βρισκόταν στο χαμηλότερο επίπεδο δημοτικότητας που γνώρισε ποτέ. Η πρόθεση ψήφου κυμαινόταν αισθητά κάτω από το 30%, ενώ η Νέα Δημοκρατία προηγείτο στις προτιμήσεις των ψηφοφόρων κατά 5%, περίπου. Η τάση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν έντονα πτωτική. Όλα αυτά τα αντιστρέψαμε με μια σειρά από σημαντικές πρωτοβουλίες και γεγονότα. Γεγονότα και πρωτοβουλίες που τότε δεν ήταν καν στη σκέψη μας, όπως η παραίτηση του Ανδρέα Παπανδρέου, η εκλογή Πρωθυπουργού, η απώλεια του Ανδρέα Παπανδρέου, το Συνέδριο, η εκλογή Προέδρου. Αυτές οι πρωτοβουλίες σηματοδότησαν μια αλλαγή εποχών, που μετέβαλε και το πολιτικό τοπίο στην χώρα. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., με ωριμότητα και αίσθηση ευθύνης, προχώρησε στην εσωτερική του ανανέωση, διασφαλίζοντας την συνέχεια στις αρχές, στις ιδέες, τους στόχους και τις κατευθύνσεις του. Το καλοκαίρι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ξεπέρασε την Νέα Δημοκρατία στις σφυγμομετρήσεις αλλά η διαφορά παρέμεινε μικρή, μια μονάδα περίπου. Αυξήσαμε αυτή την διαφορά στις εκλογές στο 3,5%, την μεγαλύτερη διαφορά σε όλο το 1996. Οι εκλογές επιβεβαίωσαν, ότι ο ελληνικός λαός επικροτεί την ανανέωση, τη νέα κατεύθυνση.

Χάρη στην προσπάθεια πολλών συντρόφων, και εκείνων με τους οποίους αναμετρήθηκα για την ηγεσία του Κινήματος, διαμορφώσαμε μια νέα συλλογικότητα, που πέρασε την δοκιμασία των εκλογών, άντεξε, παρήγαγε πολιτικό αποτέλεσμα και είμαστε περήφανοι γι' αυτό. Δεν έχουμε παρά να ρίξουμε μια ματιά στην παράταξη της Νέας

Δημοκρατίας, για να διαπιστώσουμε, ότι θα μπορούσε να είχε συνεχιστεί και στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., με θεαματικό τρόπο μια αρνητική πορεία. Η επιμονή, η υπομονή, η ψυχραιμία, η προσπάθεια σύνθεσης, δεν εμφανίστηκαν ως αυτονόητα, ήταν συνειδητές επιλογές. Ήταν συνειδητές επιλογές με προσωπικό κόστος και κόπο, για να έχει μέλλον το ΠΑ.ΣΟ.Κ., για να κερδίσουμε πάλι τους πολίτες, για να αποδείξουμε ότι παραμένουμε η ζωντανή ανανεωτική δύναμη της ελληνικής κοινωνίας.

Ζητήσαμε και πήραμε από τους πολίτες της χώρας, την επικύρωση των πολιτικών μεταβολών του 1996. Μεταβολών που βοήθησαν στην διαμόρφωση του πλειοψηφικού κοινωνικού ρεύματος του δημοκρατικού σοσιαλισμού, που διείσδυσε και διεισδύει προς τα αριστερά και προς τα δεξιά, υπερβαίνοντας παλαιές διαχωριστικές γραμμές και αλλάζοντας την πολιτική γεωγραφία της χώρας. Έχουμε τώρα τη μεγάλη ευκαιρία και την δυνατότητα να εισέλθουμε στη νέα εποχή με ελπίδες για μια ζωή που αξίζει, για την ισχυρή Ελλάδα. Θα αγωνιστούμε γι' αυτό. Και θα πετύχουμε.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Δεν θα υπεισέλθω τώρα στην λεπτομερή αξιολόγηση των εκλογικών αποτελεσμάτων και των αλλαγών στην εκλογική γεωγραφία. Θα επισημάνω ότι υπήρξαν εκλογικές μετατοπίσεις στο εκλογικό δυναμικό όλων των κομμάτων, και, φυσικά, και στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ο κορμός των δυνάμεών μας, όμως, παραμένει πάντοτε σταθερός. Είναι τα στρώματα των εργαζομένων σε πόλη και ύπαιθρο, είναι τα στρώματα με τα οποία 22 χρόνια τώρα το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει ισχυρά συμβόλαια αγώνων και έργου.

Αν δεν παρέμεινε ο ίδιος ο κορμός του Κινήματος σ' αυτές τις εκλογές δεν θα είχαμε κερδίσει τις εκλογές. Μετατοπίσεις ενός ποσοστού ψηφοφόρων σε ορισμένες περιοχές δεν σημαίνουν κοινωνικές μεταστροφές, αλλαγή της εκλογικής μας βάσης. Ο εθνικιστικός λαϊκισμός της Νέας Δημοκρατίας και άλλων κομμάτων της αντιπολίτευσης απέτυχε να θίξει τη βάση μας.

Κερδίσαμε δυνάμεις και από τα αριστερά και από τα δεξιά. Τούτο θα μπορούσε να εγείρει ένα εύλογο ερώτημα; μήπως, η προσέλκυση νέων ψηφοφόρων σημαίνει ότι κινδυνεύει -μακροπρόθεσμα, έστω- η συνοχή του ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Μήπως το ΠΑ.ΣΟ.Κ. φανεί αδύνατο να ενσωματώσει με πολιτικό τρόπο αυτές τις νέες δυνάμεις και είτε θα τις χάσει στον δρόμο, είτε θα χάσει και κάποιες απ' αυτές που ήδη διαθέτει;

Νομίζω ότι δεν δικαιολογούνται για παρόμοιες ανησυχίες. Υπάρχουν, άλλωστε, δύο απλές απαντήσεις. Εμείς, σύντροφοι, κατ' αντίθεση με την Νέα Δημοκρατία και την διάχυτη λαϊκιστική ρητορική, δεν κερδίσαμε ούτε μια ψήφο κάνοντας εκπτώσεις. Κερδίσαμε τις εκλογές με τις θέσεις μας. Κερδίσαμε τις εκλογές επειδή ήμασταν σαφείς καθαροί και συγκεκριμένοι. Δεν κατακτήσαμε νέους ψηφοφόρους με ψεύτικες υποσχέσεις. Κερδίσαμε την συγκατάθεση ώριμων πολιτών, πάνω σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο για την Ελλάδα, για την ελληνική κοινωνία, την πολιτική και τους θεσμούς. Θα είχαμε πρόβλημα, αν άλλα λέγαμε και άλλα θέλαμε να κάνουμε. Εμείς δεν υποχωρήσαμε ούτε μια στιγμή από τις θέσεις μας και τις αρχές μας για να συλλέξουμε ψήφους, που δεν θα δινόταν με συνειδητό τρόπο.

Έχουμε λοιπόν όχι ένα ετερόκλητο-ευκαιριακό «μπλοκ» ψηφοφόρων, αλλά την συνειδητή ψήφο και συγκατάθεση και εντολή για να δρομολογήσουμε τις ώριμες αλλαγές που έχει ανάγκη η χώρα.

Δεύτερον, και εξίσου βασικό, είναι ότι δεν κερδίσαμε τις εκλογές υποστέλλοντας τις ιδεολογικές μας σημαίες. Κερδίσαμε τις εκλογές, ως ένα σύγχρονο κόμμα του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Εμείς δεν μεταμφιεστήκαμε σε κάτι άλλο, όπως επιχείρησε να κάνει -χωρίς επιτυχία- η Νέα Δημοκρατία. Κερδίσαμε τις εκλογές ως το κόμμα -κορμός της κεντροαριστεράς στην Ελλάδα, το Κίνημα με συγκεκριμένες ιδεολογικές επιλογές και πολιτικές κατευθύνσεις.

Δεν υπάρχει, επομένως, σύντροφοι, κανένας κίνδυνος αλλοίωσης των ιδεολογικών και πολιτικών μας χαρακτηριστικών, ως σοσιαλιστικού κόμματος, από το εύρος της εκλογικής μας νίκης, από τις μεταβολές της πολιτικής γεωγραφίας. Αντίθετα, θα έλεγα, ότι πρόκειται για μεγάλη νίκη, επειδή ακριβώς στηριχθήκαμε στην ανανεωτική μας πρόταση. Επειδή τολμηρά υποστηρίξαμε ότι η λύση στην Ελλάδα δεν βρίσκεται, ούτε στην «αλβανοποίηση» της χώρας με τον απομονωτισμό, ούτε στους τεχνητούς παραδείσους του νεοφιλελευθερισμού, αλλά στην ευθύνη και την αποτελεσματικότητα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ενός κόμματος που ξέρει να κυβερνά με τόλμη και κοινωνική ευαισθησία. Επειδή ανοιχτά μιλήσαμε για τα προβλήματα, τους καταναγκασμούς αλλά και τις επιλογές μας, την ισότιμη ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας και της κοινωνίας μας.

Η νίκη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι μεγάλη. Δεν πρέπει να σταθούμε μόνο σε ποσοστά. Να περιοριστούμε σε αριθμούς και να τους συγκρίνουμε. Να μας παρασύρει η στατιστική. Να δούμε τα δέντρα και όχι το δάσος. Το δάσος, το σημαντικό, είναι η πολιτική προοπτική που ανοίγεται μπροστά μας. Πριν τις εκλογές η αντιπολίτευση είχε τη δυνατότητα πρωτοβουλιών. Με την εντεινόμενη παροχολογία, με την κινδυνολογία και την πατριδοκαπηλία στα εθνικά θέματα, με την αδίστακτη εκμετάλλευση των υπαρκτών κοινωνικών προβλημάτων μπορούσε και μερικές φορές το επέτυχε να φέρει την κυβέρνηση, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε

θέσεις άμυνας. Η περίοδος μέχρι τις εκλογές του 1997 θα ήταν μια μακρόσυρτη προεκλογική περίοδος όπου η αντιπολίτευση δεν θα είχε κανένα φραγμό στους ισχυρισμούς και στη προπαγάνδα της. Εμείς όμως ακολουθώντας μια υπεύθυνη και σύμφωνα με το συμφέρον της χώρας, πολιτική θα έπρεπε να εξηγούμε, να δικαιολογούμε και έτσι να ακολουθούμε το παιγνίδι όπως το προσδιόριζαν οι αντίπαλοί μας. Αλλάξαμε με τις εκλογές άρδην το σκηνικό. Προλάβουμε τον ευτελισμό της πολιτικής. Προλάβουμε την πλειοδοσία παροχών. Εμείς καθορίζουμε εφεξής τις πρωτοβουλίες, διαμορφώνουμε τις εξελίξεις, προσδιορίζουμε την πορεία του τόπου. Η αντιπολίτευση υποχρεώθηκε και πάλι σε ρόλο θεατή. Από μας εξαρτάται κυρίως τι θα γίνει τα επόμενα χρόνια. Με τις εκλογές επιβεβαιώσαμε την κυρίαρχη μας θέση, τον κυρίαρχό μας ρόλο. Η βαθιά κρίση της Νέας Δημοκρατίας, κρίση ιδεολογικού προσανατολισμού και πολιτικών κατευθύνσεων, που εκφράζεται μέσα από τις αντιθέσεις των προσώπων, επιβεβαιώνει το μέγεθος της ήττας της. Με τις εκλογές το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έγινε, εμείς γίναμε, οι υπεύθυνοι για το αύριο της χώρας. Από αυτό το γεγονός απορρέουν οι υποχρεώσεις μας. Αυτό το γεγονός πρέπει να καθορίζει τους προβληματισμούς μας. Τα στατιστικά στοιχεία, που απασχολούν μερικούς συντρόφους, πρέπει να ερμηνευτούν σ' αυτό το πλαίσιο. Επιδιώξαμε μια πολιτική νίκη. Πετύχαμε μια πολιτική νίκη. Πρέπει ν' αξιοποιήσουμε την πολιτική αυτή νίκη για να εφαρμόσουμε το πρόγραμμά μας.

Σημαντικό κέρδος από τις εκλογές είναι ότι για πρώτη ίσως φορά τα τελευταία χρόνια έχουμε ένα μεγάλο χρονικό διάστημα απερίσπαστης προσπάθειας για την εφαρμογή του προγράμματός μας. Αν υπολογίσουμε ότι η πρώτη εκλογική αναμέτρηση για τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές θα γίνει τον Οκτώβριο του 1998 και ακολουθούν στη συνέχεια διαδοχικά τον Ιούνιο του 1999 οι ευρωεκλογές, τον Απρίλη του 2000 εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας και το Σεπτέμβριο του 2000 εθνικές εκλογές, το χρονικό διάστημα μέχρι το φθινόπωρο του

1998 είναι χρόνος που μπορούμε να συγκεντρωθούμε στο κύριο έργο μας. Παρόμοια ευκαιρία δεν πρόκειται να υπάρξει. Δεν πρέπει να τη χάσουμε. Ούτε μια μέρα χαμένη.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Μερικοί αναρωτήθηκαν μετά από το εκλογικό αποτέλεσμα, αν πρέπει να αλλάξει η στρατηγική μας. Να προσέξουμε τις αποστασιοποιήσεις, την κριτική στάση, τις διαφοροποιήσεις. Ναι, να προσέξουμε τις κοινωνικές αντιδράσεις. Είναι σαφές ότι το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό τοπίο στην Ελλάδα βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση απ' αυτό που σκιαγραφούν οι πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις ως όραμα και προοπτική. Πολλά πράγματα δεν είναι δεδομένα, αλλά ζητούμενα. Η αντιμετώπιση της φτώχειας, της ανεργίας, η υπεράσπιση και διεύρυνση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, το δικαίωμα στην ευημερία και τη μόρφωση, είναι ζητούμενα αλλά και στοιχεία της κοινωνικής και πολιτικής ταυτότητας της ευρύτερης προοδευτικής και δημοκρατικής παράταξης. Αυτά αποτελούν επίσης βασικά στοιχεία και βασικές προτεραιότητες της πολιτικής της κυβέρνησής μας. Το πρόγραμμά μας δεν χρειάζεται αλλαγές. Χρειάζεται προπαντός εφαρμογή. Να προχωρήσουμε αποτελεσματικά σ' αυτά που θέλουμε. Θα κερδίσουμε όχι με πισωγυρίσματα, φραστικές παραχωρήσεις και αμφιταλαντεύσεις. Θα κερδίσουμε δημιουργώντας θέσεις εργασίας, περιορίζοντας τον κοινωνικό αποκλεισμό, σκύβοντας στα προβλήματα του συνταξιούχου και ηλικιωμένου. Θα κερδίσουμε με μια ανταγωνιστική οικονομία, που θα βελτιώνει συνεχώς το βιοτικό επίπεδο. Θα κερδίσουμε αξιοποιώντας παραγωγικά τους πόρους που έχουμε στη διάθεσή μας και όχι σπαταλώντας τους κάτω από τη πίεση πελατειακών και συντεχνιακών νοοτροπιών ή τοπικών προυχόντων. Θα κερδίσουμε αναμορφώνοντας τη δημόσια διοίκηση. Θα κερδίσουμε προωθώντας την ισότιμη ένταξη

της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναπτύσσοντας ένα νέο ρόλο στα Βαλκάνια, αντιμετωπίζοντας την τουρκική επιθετικότητα. Θα κερδίσουμε με το ριζικό κοινωνικό εκσυγχρονισμό, τον εκσυγχρονισμό που βασίζεται στις αξίες, τις αρχές μας, τη δημοκρατία, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ελευθερία και την κοινωνική ευθύνη του ατόμου.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Η εκλογική νίκη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι μια μεγάλη πρόκληση. Πρώτον στην αποτελεσματική διακυβέρνηση της χώρας. Αυτή την φορά -και δικαίως- δεν θα υπάρξει περίοδος χάριτος. Πολύ σύντομα θα βρεθούμε απέναντι στο πιεστικό αίτημα της κοινής γνώμης να δει τα απτά αποτελέσματα ενός θετικού έργου. Μιας κοινής γνώμης που δεν πρόκειται να μας αναγνωρίσει ελαφρυντικά ή δικαιολογίες.

Απέναντι στο κυβερνητικό έργο, το κόμμα έχει ένα σύνθετο έργο και ένα διπλό φορτίο. Αφενός, είναι το κόμμα εκείνο που οφείλει να έχει την συνολική στρατηγική σύλληψη των μεγάλων αλλαγών. Το κόμμα οφείλει να είναι η κατευθυντήρια στρατηγική δύναμη των μεταβολών στην ελληνική κοινωνία. Η Κεντρική Επιτροπή, οι Γραμματείς και οι Τομείς της Κεντρικής Επιτροπής οφείλουν να είναι κέντρα παραγωγής πολιτικής σε όλη την σφαίρα, μέσα στην οποία κινείται το κυβερνητικό έργο. Και, φυσικά, το κόμμα πρέπει να είναι σε θέση να κρίνει και να ελέγχει, είτε τα αποτελέσματα στο σύνολο, είτε σε επί μέρους όψεις του κυβερνητικού έργου. Θα πρόσθετα ότι το κόμμα οφείλει να είναι ο θεματοφύλακας της πιο πολύτιμης πλευράς της δράσης μας, του ύφους και του ήθους, της εξουσίας που θα ασκήσουμε. Χρειαζόμαστε μια νέα συλλογική ταυτότητα και ένα νέο χαρακτήρα που θα κερδίσει καθημερινά την εμπιστοσύνη της κοινωνίας.

Στις εκλογές ο λαός μας εμπιστεύθηκε, γιατί γνωρίζει ότι οι θυσίες του θα δικαιωθούν. Γιατί εμείς εγγυόμαστε ότι θα κάνουμε την Ελλάδα ισχυρή και ισχυρότερους τους ασθενέστερους. Δεν μπορεί λοιπόν, ούτε επιτρέπεται, να υπάρχουν φαινόμενα αλαζονείας της εξουσίας, να υπάρξουν στελέχη που θα θεωρήσουν ότι τα αξιώματα είναι ευκαιρίες προσωπικής προβολής αντί για θέσεις κοινωνικής προσφοράς και έργου. Οφείλουμε να είμαστε αμείλικτοι σε κάθε φαινόμενο έπαρσης και αλαζονείας, είτε στο κόμμα είτε στην κυβέρνηση.

Υπάρχει και μια δεύτερη, καίρια πλευρά του έργου του Κινήματός μας. Η τετραετία που εγκαινιάζουμε δεν είναι συνήθης. Δεν θα επιτύχουμε στους στόχους μας ως κυβέρνηση, αν το έργο μας περιορισθεί στο πεδίο του κράτους. Δεν αρκούν, ούτε οι νόμοι ούτε οι διοικητικές πράξεις για να πραγματοποιηθούν οι εκσυγχρονιστικές τομές. Χρειάζεται -πριν απ' όλα- μια μεγάλη τομή στην κοινωνία. Πρέπει να αλλάξουν αντιλήψεις και συνήθειες δεκαετιών. Το εκσυγχρονιστικό εγχείρημα είναι, από τη φύση του, μια γιγάντια μεταρρύθμιση δομών και νοοτροπιών δεκαετιών. Θα συγκρουστούμε με συμφέροντα εμφανή ή υπαρκτά και αφανή στην σκιά των πολυποίκιλων συναλλαγών.

Η σύγκρουση αυτή απαιτεί την συγκρότηση κοινωνικών μετώπων, στις οποίες θα στοιχηθούν οι εκσυγχρονιστικές δυνάμεις από όλο το κοινωνικό φάσμα. Σ' αυτό το έργο, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα αναλάβει τον πιο καίριο και αποφασιστικό ρόλο, σε τοπικό, περιφερειακό και κλαδικό επίπεδο. Οι οργανώσεις μας θα είναι η αιχμή της ιδεολογικής και πολιτικής πρότασης του εκσυγχρονισμού. Γύρω από την δράση των οργανώσεών μας θα αρθρωθούν στην πράξη οι νέες πολιτικές και κοινωνικές συμμαχίες, που θα αλλάξουν το πρόσωπο της Ελλάδας. Η απόκτηση της ηγεμονίας στο εκσυγχρονιστικό εγχείρημα, είναι η μεγάλη πρόκληση για το Κίνημά μας. Μια πρόκληση ιστορικής κλίμακας. Εάν κερδίσουμε αυτό το μέτωπο, όχι μόνον θα γυρίσουμε την σελίδα του

21^{ου} αιώνα. Αλλά στις εκλογές του 2000 μια νέα εκλογική νίκη, θα μας δώσει τη νέα λαϊκή εντολή, να ολοκληρώσουμε το έργο που θα έχουμε στέρεα θεμελιώσει αυτή την τετραετία.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Υπάρχει ωστόσο το θέμα της καθημερινής ζωής της οργάνωσης. Το ζήτημα του προσανατολισμού του έργου, της καθημερινής πρακτικής, των δεσμών της οργάνωσης με την κοινωνία. Γνωρίζουμε όλοι καλά, ότι το παραδοσιακό μοντέλο οργάνωσης περνάει μια έντονη κρίση αντιπροσωπευτικότητας και ρόλου.

Ας αρχίσουμε από το βασικό: η οργάνωση δεν μπορεί να ανανεωθεί με παλαιές συνταγές. Ξεπερασμένες πρακτικές, στις οποίες είχαν διολισθήσει κομμάτια της οργάνωσης, δεν έχουν πλέον νόημα. Η οργάνωση-συλλογικός κομματάρχης δεν αναλογεί στο Κίνημά μας. Δεν είναι ρόλος της οργάνωσης να κάνει ρουσφέτια και ατομικές εξυπηρετήσεις. Αυτό απωθεί την κοινωνία. Και είναι ένας από τους βασικούς λόγους της κρίσης αξιοπιστίας της πολιτικής στον τόπο μας.

Είναι όμως, ρόλος της οργάνωσης να κινητοποιεί την κοινωνία. Η παραδοσιακή Τ.Ο. θα πρέπει να πλαισιωθεί από άλλα σχήματα, όπως οι θεματικές οργανώσεις, για να δημιουργηθούν νέα σχήματα συλλογικής κοινωνικής ενεργοποίησης. Θεματικές οργανώσεις μπορούν να αναπτυχθούν σε όλο το φάσμα των προβλημάτων της κοινωνίας μας. Μπορούν να έχουν αιχμή τα αγροτικά ζητήματα, όπου εκεί εστιάζεται το πραγματικό ενδιαφέρον. Μπορούν να είναι οργανώσεις περιβαλλοντικής παρέμβασης. Μπορούν να είναι οργανώσεις νέων, με κατεύθυνση τα συνολικά θέματα ποιότητας ζωής. Μπορεί να είναι κίνημα ηλικιωμένων, που διεκδικούν την δική τους ισοτιμία και αξιοπρέπεια στο κοινωνικό

μας στερέωμα. Η οργάνωση που εστιάζεται σε προβλήματα είναι η ευέλικτη απάντηση σε μια κοινωνία που ζητά αυτόνομους τρόπους πολιτικής έκφρασης και δράσης. Το Κίνημά μας έχει όλες τις δυνατότητες να δώσει πνοή σε μια παρόμοια κοινωνική δυναμική και να ζωογονήσει τους δικούς του ρυθμούς δράσης, αντλώντας από την νέα κοινωνική δυναμική.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Η σοσιαλιστική επαγγελία είναι μια ρεαλιστική ουτοπία. Ο τελικός σκοπός, η κοινωνία που ο άνθρωπος είναι απαλλαγμένος από τους εξαναγκασμούς και καταναγκασμούς, όπου ο άνθρωπος περνάει «από το βασίλειο της ανάγκης στο βασίλειο της ελευθερίας», δεν σημαίνει ότι αδιαφορούμε για το σήμερα. Ο σοσιαλισμός είναι βαθιά επίκαιρος και οδηγός για την καθημερινή πράξη του σοσιαλιστικού κόμματος. Είναι στο πεδίο της καθημερινότητας να αποδείξουμε ότι είμαστε άξιοι φορείς του τελικού μας οράματος.

Τα κεντρικά σημεία μιας αριστερής πρότασης στις ημέρες μας συνδέονται στενά όχι μόνον με τα μεγάλα, αλλά με τα καθημερινά προβλήματα που προσδιορίζουν τη ζωή του απλού πολίτη. Η οργάνωση και η πολιτική μας πρέπει να έχουν τον σταθερό, καθημερινό στόχο της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η ανεργία, η κοινωνική πρόνοια για όλους, αλλά ιδιαίτερα για τις ασθενέστερες τάξεις και τους ηλικιωμένους, είναι θέματα πρώτης προτεραιότητας. Η πλήρης πρόσβαση όλων των πολιτών στα βασικά κοινωνικά αγαθά, δεν είναι θέμα του μέλλοντος, αλλά του παρόντος. Οι ίσες ευκαιρίες για όλους, δεν μπορεί να στηρίζονται στις πελατειακές σχέσεις, αλλά στους κρατικούς και κοινωνικούς μηχανισμούς που

δημιουργεί η καθημερινή κομματική και κυβερνητική μας πρακτική. Το κράτος-σύμμαχος του πολίτη είναι η πρώτη προτεραιότητα της πολιτικής μας σε κόμμα και κυβέρνηση. Η καθημερινότητα στο Νοσοκομείο, την περίθαλψη, τις συγκοινωνίες, είναι σημείο τομής της ρεαλιστικής ουτοπίας των σοσιαλιστικών μας στόχων. Δεν μπορείς να είσαι πειστικός για τα μεγάλα, αν δεν μπορείς να λύνεις τα ουσιώδη, καθημερινά προβλήματα του πολίτη. Αυτός είναι ο στόχος μας σαν κυβέρνηση. Αυτή πρέπει να είναι η καθοδηγητική γραμμή δράσης του Κινήματός μας. Αυτό σημαίνει ότι η οργάνωση δεν μπορεί να αποστασιοποιείται από τα προβλήματα αυτά μεταθέτοντας την ευθύνη της λύσης τους στον υπουργό, τον περιφερειάρχη, το νομάρχη και οποιονδήποτε άλλο υπεύθυνο. Είναι ευθύνη όλων αυτών, αλλά και ευθύνη των άλλων να επισημαίνουν, να προτείνουν, να συνεισφέρουν στις λύσεις.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Καμία ανασύνταξη και ανασυγκρότηση των δυνάμεών μας δεν είναι δυνατή χωρίς να γίνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κέντρο των πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων. Χωρίς να συνδεθεί η όποια προσπάθεια αναγέννησης με σύγχρονους πολιτικούς στόχους και τα μέσα που μπορούν να τους πραγματοποιήσουν. Χωρίς να συντρέχουν ταυτόχρονα αυτό που αποκαλούμε στην γλώσσα μας «πολιτικοί και ιδεολογικοί όροι της ανασυγκρότησης».

Ανέφερα ήδη την ανάγκη:

- Παραγωγής πολιτικής από τα όργανα του Κινήματος
- Νέου ύφους και ήθους της εξουσίας
- Ανασυγκρότησης της οργάνωσης με βάση συγκεκριμένο σχέδιο και στόχους
- Της στροφής προς τα καθημερινά προβλήματα του πολίτη και της ανάγκης κινητοποίησης σε όλα τα επίπεδα για την αντιμετώπισή τους.

Θα προσθέσω μερικές σκέψεις ακόμα:

Στο επίπεδο της ιδεολογίας μας δεν υπάρχει πια η βεβαιότητα και οι σταθερές γραμμές παλαιότερων εποχών. Οι νέες συνθήκες στο διεθνές περιβάλλον έχουν αλλάξει πολλές από τις προϋποθέσεις, στις οποίες στηρίζονται οι παραδοχές μας. Αποτελεσματική πολιτική παρέμβαση προϋποθέτει όμως κοινή άποψη σε κεντρικά θέματα. Εμείς το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχουμε υποχρέωση να διερευνήσουμε, να αναδείξουμε προβλήματα και πιθανές απαντήσεις, να διαμορφώσουμε πιο συγκεκριμένα το πιστεύω μας σ' αυτή τη ρευστή εποχή. Την εποχή όχι του τέλους των ιδεολογιών αλλά των νέων ιδεολογιών, των μεταρρυθμίσεων, των σύγχρονων οραμάτων. Ποια είναι η αριστερή πολιτική σήμερα; Πως συμβιβάζουμε την εξέλιξη προς διεθνικά σχήματα με την ανάγκη για μια εθνική και κοινωνική πολιτική; Πως επιτυγχάνουμε την αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου σε ένα καθεστώς αυξημένου διεθνούς ανταγωνισμού και ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων; Πως εξασφαλίζουμε ισότητα ευκαιριών και δυνατοτήτων χωρίς ισοπεδωτικές ρυθμίσεις; Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα, που πρέπει να απαντήσουμε με έναν ευρύτατο διάλογο στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., στην ελληνική κοινωνία, με τη συμμετοχή όποιων άλλων κομμάτων επιθυμούν και με συνεργασία με τα άλλα σοσιαλιστικά κόμματα.

Μέχρι σήμερα ο διάλογος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με τους κοινωνικούς φορείς είχε ένα περισσότερο τυπικό χαρακτήρα. Γινόταν στη σκιά κυβερνητικών επιδιώξεων. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρέπει να συμβάλει δημιουργικά στην Εθνική-Κοινωνική Συμφωνία, την οποία επιδιώκει η κυβέρνηση. Να διαμορφώσει άποψη, την οποία να συνεισφέρει. Προπαντός όμως να έχει μια πάντα ζωντανή και επίκαιρη εικόνα των αιτημάτων, των αναγκών, των περιορισμών και των δυνατοτήτων. Το κόμμα δεν είναι ιμάντας μεταφοράς κυβερνητικών αποφάσεων όπως δεν είναι ιμάντας μεταφοράς οποιωνδήποτε αιτημάτων προς την κυβέρνηση για να περιορισθεί το πολιτικό κόστος. Είναι χώρος σύνθεσης. Αυτή είναι η μεγάλη του ευθύνη.

Το κόμμα δρα, δημιουργεί, πετυχαίνει ή αποτυχαίνει χάρη στα στελέχη του. Στο σημερινό κόσμο όπου έχει όλο μεγαλύτερη σημασία η γνώση, η πληροφόρηση, η εκπαίδευση για ορισμένους στόχους χρειαζόμαστε όχι μόνο εθελοντές, που στηρίζονται στον πηγαίο τους ενθουσιασμό. Χρειαζόμαστε προπαντός ένα Κίνημα με πολίτες, πρόσωπα με κοινωνική ευθύνη, άτομα που γνωρίζουν και αντιλαμβάνονται τη σημασία των αποφάσεών τους. Η διαρκής κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών πρέπει να είναι στόχος μας, όπως και η αξιοκρατική και σχεδιασμένη αξιοποίηση στελεχών με εξειδικευμένη γνώση, κοινωνική δράση και καταξιωμένη παρουσία.

Συντρόφισσες, σύντροφοι,

Οι εκλογές της 22ας Σεπτεμβρίου κατέγραψαν το τέλος μιας εποχής, το κλείσιμο του κύκλου της μεταπολίτευσης, το άνοιγμα του νέου ιστορικού κύκλου του κοινωνικού εκσυγχρονισμού της χώρας.

Οι ελπίδες του λαού ζωντάνεψαν και νέες προσδοκίες γεννήθηκαν. Ο λαός, έδωσε στις δυνάμεις της προόδου, του εκσυγχρονισμού και της διαρκούς κοινωνικής ευαισθησίας την εντολή να οδηγήσουν με τόλμη, με ριζοσπαστικές πολιτικές επιλογές και όραμα την Ελλάδα του 2000.

Ο λαός εμπιστεύθηκε στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. για άλλη μία φορά τη διακυβέρνηση του τόπου θέλοντας να στηρίξει μια νέα προσπάθεια, να κερδίσει μια νέα ευκαιρία, να ζήσει την νέα ελπίδα, για την Ελλάδα, την κοινωνία, τους πολίτες.

Στην ψήφο που μας έδωσαν οι Έλληνες πολίτες δεν βλέπουμε μια «εν λευκώ» εξουσιοδότηση. Στην ψήφο του λαού, στην ψήφο πρώτα και κύρια των νέων ανθρώπων, βλέπουμε ζωντανή την απαίτηση, μα και έντονη την αγωνία να προχωρήσουμε, αφήνοντας πίσω οτιδήποτε από το παρελθόν μπορεί να μας εμποδίσει ή να μας καθυστερήσει. Γιατί το μέλλον δεν μπορεί να περιμένει. Γιατί το μέλλον ανήκει σε αυτούς που το προετοιμάζουν και νοιάζονται γι' αυτό. Θα παλέψουμε και θα κερδίσουμε το στοίχημα της ισχυρής Ελλάδας.